

Per-Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2007-12-14
Reg.nr 83-5034-07

Ansökan om alternativt urval för tandläkarprogrammet vid Karolinska institutet

Ärendet

Karolinska institutet ansökte den 7 november 2007 om att få tillämpa ett alternativt urval till två tredjedelar av platserna på tandläkarprogrammet enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen. Karolinska institutet avser att använda betyg och högskoleprovsresultat för resterande platser.

Karolinska institutet anser att det finns flera anledningar att använda ett alternativt urval. En anledning är den s.k. 20,00-problematiken, dvs. att det är nödvändigt att göra ett urval bland dem som söker med högsta möjliga meriter. En annan anledning är att KI har identifierat en rad egenskaper eller förmågor som är viktiga för utbildningen och den efterföljande yrkesutövningen. Det handlar om intellektuell rörlighet, omdöme och drivkraft, samt om goda sociala egenskaper som lyhördhet, flexibilitet och empati. Dessutom är goda personliga egenskaper som personlig mognad, självkänedom, självförtroende, tålamod, uthållighet och målmedvetenhet viktiga. Möjligheten att mäta dessa egenskaper med betyg eller högskoleprov är begränsade enligt KI, men med hjälp av ett alternativt urvalsförfarande ökar möjligheterna att ta hänsyn till viktiga omständigheter för utbildningen. De utvärderingar som KI har genomfört pekar på goda erfarenheter av urvalsinstrumentet. Det nedan beskrivna urvalsinstrumentet har använts sedan 1993 och instrumentet har utvärderats flera gånger. Den senaste utvärderingen var "University admissions based on tests and interviews: implementation and assessment", Karin Röding, Stockholm 2005.

Karolinska institutet fick den 26 september 1997 tillstånd av Högskoleverket att använda särskilda prov som urvalsinstrument vid bland annat tandläkarutbildningen. Tillståndet avsåg två tredjedelar av platserna och gällde från och med antagningen till höstterminen 1998 och framdeles. Karolinska institutet har förnyat sin ansökan med anledning av förändringar i högskoleförordningen,

vilka innebär att ett tillstånd ska avse bestämda antagningstillfällen och en begränsad period.

Lärosätets beskrivning av urvalsinstrumentet

Sökande till tandläkarutbildningen vid KI kan välja att ansöka om att få delta i det alternativa urvalet. För att bli antagen via detta urval krävs att det sökande lägst ska ha meritvärdet 15,00 eller att den sökandes högskoleprovsresultat, utan tillägg för arbetslivserfarenhet, ska vara lägst 1,2.

Karolinska institutet använder sig av ett urvalsinstrument vilket bygger på att urvalet sker i två steg. I det första steget ska de sökande skriva en levnadsbeskrivning och därefter en uppsats inom något av tre givna ämnesområden. Uppsatserna bedöms utifrån:

- förmåga att behandla ämnet
- förmåga att disponera texten
- analytisk förmåga
- språklig förmåga

Uppsatserna bedöms av två bedömare i urvalskommittén oberoende av varandra i ett första steg och de ska därefter enas om en gemensam bedömning. På grundval av denna bedömning rangordnas de sökande och 110-130 personer kallas därefter till intervju.

Ledamöterna i urvalskommittén är alla verksamma lärare vid tandläkarprogrammet och har lång erfarenhet. Ledamöterna är indelade i par om man och kvinna. I kommittén ingår även en psykolog, vilken deltar vid gruppens möten och vid den slutliga rangordningen.

Ett begränsat antal sökande kallas därefter till en intervju. Varje sökande intervjuas av två bedömare vilka ska bedöma de sökandes:

- mognad
- omdöme
- ansvarskänsla
- stresstolerans
- självförtroende
- samarbetsförmåga
- självständighet

Intervjuarna ska också uppskatta den sökandes

- motivation för utbildningen

- lämplighet för utbildningen
- yrkesrelaterad arbetslivserfarenhet
- kommunikationsförmåga
- lyhördhet
- tolerans
- språkfärdighet

Intervjun sammanfattas med en bedömning i en femgradig skala. Varje sökande får ett sammanfattade omdöme av urvalskommittén och slutligen görs en sammanfattande rangordning av alla som deltagit i urvalet.

Högskoleverkets bedömning

Enligt den lydelse av 7 kap. 13 § högskoleförordningen, vilken träder i kraft den 1 januari 2008, får högst en tredjedel av platserna fördelas på grundval av de urvalsgrunder som högskolan själv beslutar om. En högskola får till denna andel av platserna ”bestämma urvalsgrunder bestående av; 1. andra särskilda prov än högskoleprovet, 2. kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen, och, 3. andra för utbildningen sakliga omständigheter.”

Högskoleverket får enligt 7 kap. 15 § medge att en högskola vid urval till en viss utbildning får göra en annan platsfördelning än den som anges i 13 § och fördela platserna på grundval av någon eller några av de urvalsgrunder som anges i 13 §. Ett medgivande skall avse ett eller flera bestämda antagningstillfällen.

Högskoleverket anser att det finns ett värde i att ha en mångfald bland urvalsinstrumenten. Normalfallet är att alternativa urvalsgrunder kan användas till högst en tredjedel av platserna, vilket lärosätena själva kan fatta beslut om. Om det finns särskilda skäl kan Högskoleverket bevilja att ett alternativt urval används till sammanlagt högst 50 procent av det totala antalet nybörjarplatser på en utbildning.

Poänggränser för att komma ifråga för den slutliga rangordningen ska inte användas. Samtliga sökande som kallas till det alternativa urvalet är behöriga och ska därför också rangordnas. Poänggränser enligt ovan skulle i princip innebära att nya behörighetskrav sätts. Om ett visst resultat på någon del i det alternativa urvalet bedöms som en förutsättning för att klara studierna, bör lärosätet i stället överväga om det ska utgöra ett behörighetskrav. Alla behöriga sökande ska ha möjlighet att delta i det alternativa urvalet.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket anser att Karolinska institutet visat att det alternativa urvalet till tandläkarutbildningen varit framgångsrikt och att de som antagits via det alternativa urvalet lyckats lika bra eller bättre jämfört med övriga urvalsgrupper. Högskoleverket beslutar därför med stöd av 7 kap. 15 § högskoleförordningen, att Karolinska institutet får tillämpa ett alternativt urval enligt lärosätets beskrivning av urvalsinstrumentet ovan, men med följande begränsningar.

Beslutet innebär att det alternativa urvalet får uppgå till högst 50 procent av platserna, innefattande både lärosätets beslutsrätt enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen och Högskoleverkets rätt att lämna tillstånd utöver en tredjedel av platserna. Resterande 50 procent av platserna ska fördelas så att 25 procent av platserna tillsätts på grundval av betyg och 25 procent av platserna tillsätts på grundval av högskoleprovsresultat. Högskoleverket beslutar även att i det alternativa urvalet till tandläkarprogrammet kan Karolinska institutet inte fortsätta att använda poänggränser för behörighet till det alternativa urvalet.

Tillståndet gäller från och med höstterminen 2008 till och med höstterminen 2010. Om Karolinska institutet avser att fortsätta med ett alternativt urval efter 2010 utöver det antal platser som lärosätet själv får besluta om, ska en uppföljning inges till Högskoleverket. Uppföljningen ska innehålla uppgifter om antal sökande och antagna, studieuppehåll och studieavbrott avseende alla urvalsgrupper, samt information om studenternas prestationer.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning för tillträdesärenden, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren